

# Festival Paměti národa

## Nabídka programů

**Kinopříběhy****Video****Výstavy****Audio**

### **Kinopříběhy**

Kinopříběhy jsou krátké video vzpomínky, sestřihy rozhovorů s pamětníky, které doplňuje lektorský výklad. Na závěr je vždy prostor pro diskuzi diváků. Program vede zkušený lektor, který využívá konkrétní video ukázky ze sbírky Paměť národa.

**Délka programu:** 90 minut

**Technické podmínky:** vlastní projektor, plátno, reproduktory

**Cena programu:** 1000 Kč plus cestovné pro lektora mimo Prahu

#### **Čtyři příběhy revoluce**

Jak různí lidé vnímali sametovou revoluci? Jaká byla cesta k listopadu 1989 pro studenty, členy KSČ nebo příslušníky StB? Čtyři pamětníci ve snímku vzpomínají na zlomové okamžiky svého života. Společně vyprávějí čtyři různé příběhy sametové revoluce.

#### **Odsunuté děti**

O tom, jak prožívaly německé děti v Československu konec války, vypráví program Odsunuté děti. Měly děti kam chodit do školy nebo s čím si hrát? A z čeho měly strach? Němečtí pamětníci vzpomínají na odsun z Československa a přibližují poválečnou atmosféru v naší zemi.

## Video

Výběr dokumentárních filmů z produkce Post Bellum, animovaných filmů a video záznamů divadelních představení Divadla Paměti národa.

**Technické požadavky:** PC, projektor a reproduktory

**Cena programu:** zdarma

### **Skauti bez lilie**

Bylo možné vést skautský oddíl v nepřátelském prostředí, bez symbolů, bez kroje a v utajení? Skauti byli nežádoucí skupinou jak pro nacisty, tak pro komunisty. Film Skauti bez lilie ukazuje příběhy zakázaného skautingu let 1968 až 1989, jeho nucené sloučení s komunistickým Pionýrem i život v „husákovském“ dvacetiletí.

Autor: Viktor Portel

Stopáž: 52 minut

### **Hledání lilie**

S pádem komunistického režimu přišla svoboda a skautům se ulevilo, protože už nemuseli působit v utajení. Následovalo období obnovy skautského hnutí, to ale nebylo snadné. Mnozí skauting opustili, jiní zase vyprávějí o „válce skautů proti skautům“. Jakou cestou procházel český skauting v polistopadové době? O tom vypráví film Hledání lilie.

Autor: Viktor Portel

Stopáž: 52 minut

### **Agent Vian**

Agent Vian je příběh dvou kamarádů, vysokoškolských studentů, kteří se společně vydali na demonstraci. Skončili ale na policejní vyšetřovně a jeden z nich se postupem času stal spolupracovníkem Státní bezpečnosti. Objektem donášení byl jeho kamarád. Proč se mladý muž stal konfidentem StB? A co ho motivovalo? Byla to touha po výhodách, nebo strach?

Autor: Viktor Portel

Stopáž: 26 minut

### **Moje StB**

Státní bezpečnost byla obrovskou byrokratickou organizací, pro kterou v letech 1948–1989 pracovaly tisíce lidí. I proto neexistuje univerzální typ estébáka. Téma tajných spolupracovníků StB se řeší často, ale důstojníci StB, kteří tyto konfidenty řídili, jsou spíše v ústraní. Jak svou práci po letech hodnotí právě oni, přiblíží snímek Moje StB.

Autor: Viktor Portel

Stopáž: 26 minut

### **Vydírání**

StB rekrutovala své spolupracovníky z různých společenských vrstev – zdaleka ne všichni z nich spolupracovali s Bezpečností dobrovolně a ne všichni z nich někoho udali. Míru jejich spolupráce odhalilo až otevření archivů mnoho let po převratu.

Autor: Viktor Portel

Stopáž: 26 minut

### **Neviditelní**

Krátce po listopadu 1989 nastoupili někteří odpůrci komunismu k tajným službám. Mezi ně patřil také Vladimír Hučín – nejspíše jediný disident stíhaný z politických důvodů i v demokratickém státě. Po převratu se stal důstojníkem Bezpečnostní informační služby a specializoval se na boj s levicovým extremismem. Roku 2001 byl ale zatčen. Jak se jeho příběh odvíjel dál, odkrývá snímek Neviditelní.

Autor: Radim Špaček

Stopáž: 26 minut

## **Straníci**

Členství v KSČ bylo v normalizační době problematické v několika ohledech, řadoví straníci byli jakousi elitou režimu – „rudá legitimace“ jim totiž otevřela cestu ke kariéře i klidnému životu, za to ale museli na schůzích posvětit omezování občanských práv nebo kolaboraci s okupační mocností. Jak se bývalý členové KSČ dívají na své politické angažmá dnes? Nakolik si uvědomují, že když se dnes mluví o „komunistickém režimu“, mluví se vlastně o nich?

Autor: Viktor Portel

Stopáž: 26 minut

## **Pohraničníci**

Pohraniční stráž působila v bývalém Československu jako represivní ozbrojená složka komunistického státu. Jejím hlavním posláním nebyla jen ostraha hranic před nebezpečím zvenčí, ale spíš lovení (nejen) československých občanů, kteří se snažili utéct za svobodu, do demokratického světa. Z komunistické země uteklo na Západ skoro půl milionu lidí. Jak zpětně nahlížejí někdejší důstojníci Pohraniční stráže na svou práci i na pád železné opony?

Autor: Radim Špaček

Stopáž: 26 minut

## **Život s cejchem**

Normalizační režim homosexuální muže a lesbické ženy přímo nepronásledoval, přesto museli žít v soustavném utajení a skrývat se. Setkávali se s nepochopením společnosti a nepřátelstvím okolí. Snímek Život s cejchem vypráví o jejich nelehkém životě a třeba i o tom, jak byli tito lidé kvůli své identitě šikanováni a vyhazováni z práce.

Autor: Radim Špaček

Stopáž: 26 minut

## **Závislí**

Po listopadu 1989 zavládla v Československu svoboda zasahující do všech oblastí života. S tím, jak se otevřely hranice a rozvíjel se společenský život, se tu rozjel i obchod s drogami. Traduje se, že před pádem totalitního režimu u nás žilo jen pár desítek či stovek drogově závislých a že společenský problém nastal až po revoluci. Fakt, že realita byla trochu jiná, odkrývá snímek Závislí.

Autor: Ivo Bystřičan

Stopáž: 26 minut

## **Umění v izolaci**

Kde v době omezení a nesvobody hledat inspiraci? Jak svobodně tvořit v nesvobodné zemi a jak se konfrontovat se světem? Série snímků Umění v izolaci představuje příběhy českých umělců Františka Skály, Milana Knížáka, Václava Stratila, Inge Koskové a dalších. Jejich zkušenosti z doby normalizace nabízejí odpovědi i na aktuální otázky.

Autor: Adam Patyk, Petr Michal

Stopáž: 7 × 6 minut

## **Ponížení**

Stovky umělců podepsaly v lednu roku 1977 provolání Za nové tvůrčí činy ve jménu socialismu a míru. Deklarovali tak podporu KSČ a odsuzovali opozici, tedy často své kolegy, perzekvované a nezaměstnané. Co vedlo v té době člověka k tomu, aby se na tom podílel? Proč se k takzvané antichartě přidávali i lidé, kteří cítili odpor ke KSČ a museli dobře vědět, že jejich vystoupení přispěje k pronásledování disidentů? Na to hledá odpověď snímek Ponížení.

Autor: Viktor Portel

Stopáž: 26 minut

## ***Hlídací psi normalizace***

Před rokem 1989 existovaly dva žurnalistické světy – ten oficiální, který podléhal komunistickým nařízením, a vnitřně svobodný, tedy svět lidí publikujících s nemalým rizikem v samizdatu a exilových časopisech. Jak se se „službou straně a vládě“ vyrovnávali novináři, kteří před listopadem 1989 působili v tehdejších masových médiích a dodnes jsou činní ve veřejném životě?

Autor: Viktor Portel

Stopáž: 26 minut

## ***Divadlo na Horním náměstí***

V roce 2020 uplynulo přesně 100 let od chvíle, kdy začalo divadlo v Olomouci působit jako stálá česká scéna. Jeho moderní historie odráží snad všechny české politické peripetie 20. století. Jak do chodu divadla zasáhlo politické dění?

Autor: Paměť národa

Stopáž: 30 minut

## ***Lidé křičeli: Popravte je!***

Jaroslav Skřípka se narodil roku 1936. Pocházel ze selského rodu z Horní Lidče na Valašsku. Komunisté jeho rodině sebrali hospodářství a jeho otce Jana odsoudili ve vykonstruovaném procesu k patnácti letům těžkého žaláře. Věznění nepřežil. Rodinný majetek propadl státu a Jaroslavova matka Anna zemřela na celkové vyčerpání.

Autor: Paměť národa

Stopáž: 15 minut

## ***V železech s postřeleným partyzánem***

Alois Sedlář byl hospodář z paseky na Kuželku nedaleko Zlína. Žil tam se svou manželkou Karolínou a třemi dcerami. Po německé okupaci se zapojil do odboje a příběh jeho rodiny patří do moravské partyzánské historie. Jaké byly další osudy rodiny Sedlářových i místních partyzánů, vypráví snímek V železech s postřeleným partyzánem.

Autor: Paměť národa

Stopáž: 15 minut

## ***Všední život Ivy Ondráčkové***

Na podzim roku 1944 zažila Iva Ondráčková bombardování Zlína. Bylo jí sedm let a rodiče o ni příliš nepečovali, proto musela první nálet přečkat úplně sama. Bombardování potom prožila ještě jednou. Poznamenalo ji to na zbytek života. Krátký filmový portrét popisuje také osudy Ivy Ondráčkové po válce i za komunistického režimu, kdy se tajně nechala pokřtít, což jí zabránilo v kariéře.

Autor: Paměť národa

Stopáž: 15 minut

## ***Meze***

Kolektivizace zemědělství u nás neskončila v 50. letech – pro mnohé byla dramatem, které zasáhlo dokonce i několik generací. Ukazuje to i příběh Jana Sedláčka, který vzdoroval komunistické zemědělské politice skoro 30 let, až se nakonec dostal do situace, kdy musel ustoupit. Ovšem bylo to v době, kdy už několik let skrýval ve své sýpce zakázanou literaturu a šířil v okolí Chartu 77.

Autor: Viktor Portel

Stopáž: 26 minut

## ***Vyvlastnění***

Dům manželů Chnápkových byl nejspíš poslední vyvlastněnou usedlostí v Československu. Rozlehlý mlýn na západě Čech koupila rodina na začátku 80. let. Manželé chtěli svobodně žít v soukromí a pořádat koncerty pro přátele. Byli ale opakovaně utlačováni Státní bezpečností i úřady. Jaký měl jejich příběh konec, se dozvíte ve snímku Vyvlastnění.

Autor: Viktor Portel

Stopáž: 26 minut

## ***Samoty – německé historie z Moravy***

Na jaře 1945 objevil Ignác Žerníček těla vyvražděné německé rodiny Kruscheových. František Hýbl se o desítky let později snažil prolomit převládající mlčení a zdokumentoval poválečný masakr karpatských Němců u Přerova.

Autor: Adam Drda, Paměť národa

Stopáž: 45 minut

## ***Jiní hrají za nás***

Na rodinu architekta Rudolfa Welse se mělo zapomenout. Část rodiny Welsovy zemřela tragicky v noci z 8. na 9. prosince 1944 v Osvětimi. Nacisté tehdy zavraždili 3 792 českých Židů, včetně Idy, Rudolfa a Martina Welsových. Válku přežil jen Tomáš Wels, který utekl do Anglie, kde bojoval v řadách RAF. Všechny rodinné dokumenty měl uloženy v krabici na skříni, se svou rodinou o tom nemluvil. Po rodinné historii pátral až jeho syn Colin Wels. O tom, co objevil, vypráví divadelní představení *Jiní hrají za nás*.

Režie: Tamara Pomoriški

Stopáž: 26 minut

## ***Paměť jsme my***

Děti ztvárnily pět životních příběhů pamětníků holocaustu ze sbírky Paměť národa. Připomněly tak odjezdy transportů do koncentračních táborů i vzpomínky dětí zachráněných sirem Nicolasem Wintonem.

Režie: Tamara Pomoriški

Stopáž: 22 minut

## ***Příběh Imricha Gablecha (animovaný film)***

Dne 17. září 1939 zaútočil na Polsko z východu Sovětský svaz. Sověti na polském území zatýkali československé vojáky a posílali je do gulagů. Jedním z nich byl i Imrich Gablech, který bojoval za hranicemi proti Hitlerovi. Sověti mu všechno zabavili, drželi ho několik dní bez jídla a vody a pak ho poslali do gulagu. Jak se dostal Imrich Gablech z lágru až k práci u RAF a jaké byly jeho další osudy, vypráví tento animovaný snímek.

Režie: Jan Svěrák

Autor scénáře: Mikuláš Kroupa

Stopáž: 6 minut

## ***Příběh Milušky Havlůjové (animovaný film)***

Při výslechu v roce 1953 stačilo podepsat spolupráci a Miluška Havlůjová by mohla jít domů za svým synem. Ona se ale rozhodla nepodepsat. Zatkli ji, následoval výslech v Bartolomějské ulici v Praze, při kterém jí odebrali čtrnáctiměsíčního syna Tomáše. Odsoudili ji k pěti letům těžkého žaláře, konfiskaci majetku a ztrátě občanských práv na pět let. Těžké životní osudy politické vězeňkyně Milušky Havlůjové vypráví tento krátký animovaný film.

Režie: Jan Svěrák

Autor scénáře: Mikuláš Kroupa

Stopáž: 6 minut

## ***Příběh Luboše Jednorožce (animovaný film)***

Český politický vězeň Luboš Jednorožec proslul svým pozoruhodným útěkem z tábora nucených prací na Jáchymovsku. Příležitost se naskytla v jáchymovském dole Svornost, po 9 měsících na útěku byl ale při pokusu o přechod hranic dopaden a odsouzen na 28 let kriminálu. Propustili ho při amnestii v roce 1960, během Pražského jara se mu pak konečně podařilo utéct za hranice. Jeho osudy mapuje tento krátký animovaný film.

Režie: Jan Svěrák

Autoři scénáře: Mikuláš Kroupa, Jan Svěrák

Stopáž: 6 minut

### ***Příběh Anny Magdaleny Schwarzové (animovaný film)***

Původem Židovka, která konvertovala ke křesťanství, přežila koncentrační tábor v Terezíně. Anna Magdalena Schwarzová byla několikrát vězněna za náboženskou činnost a opakovaně byla vyslýchána StB. Pašovala zakázanou literaturu a závěr svého života zasvětila duchovní službě jako řeholní sestra řádu bosých karmelitek v polském Krakově.  
Režie: Zuzana Demlová a Martin Bůřil za supervize Jana Svěráka  
Autoři scénáře: Mikuláš Kroupa, Jan Svěrák  
Stopáž: 6 minut

### ***Sousedé v kině (pásmo animovaných filmů)***

Dvanáct různých pamětnických příběhů zrcadlí nelehké situace, které totalitní režimy 20. století vnesly do života obyčejným lidem. Příběhy zachytily týmy mladých dokumentaristů ze základních škol a gymnázií. Dozvíte se v nich, proč musel Antonín s vystudovanou univerzitou sedm let péct sušenky nebo jaká replika pokazila Oldřichovi hereckou kariéru v Národním divadle.  
Stopáž: 45 minut

## ***Výstavy***

Výběr výstav Post Bellum

### ***Strípky revoluce***

Výstava popisuje výrazná témata roku 1989. Každé téma je doplněno vzpomínkami pamětníka, který revoluční události zažil. Sametovou revoluci například reflektují politická vězeňkyně či příslušník StB. Ukazují tak, jak odlišně mohou různí lidé listopadové události vnímat. Panely obsahují také prvky rozšířené reality – videa, archivní záběry nebo vyprávění pamětníků si můžete pustit jednoduše pomocí mobilního telefonu.

**Výstava je vhodná do vnitřních i venkovních prostor.  
Jde o 12 plakátů (752 × 1189 mm) ve formě olištovaných závěsných map.  
Výstavu zasiláme prostřednictvím kurýrní služby, její zapůjčení je zdarma,  
objednatel hradí pouze přepravní náklady (cca 600 Kč).**

### ***Komixová výstava Ještě jsme ve válce – Příběhy 20. století***

Třináct špičkových českých a slovenských výtvarníků, třináct komiksů kreslených podle vyprávění třinácti skutečných lidí. Třináct strhujících příběhů z válečné fronty, koncentračních táborů, komunistických kriminálů i prostředí Státní bezpečnosti. Komiksové příběhy zobrazené na panelech výstavy vycházejí ze skutečných osudů lidí, jejichž vyprávění zaznamenali dokumentaristé Post Bellum. Příběhy vyprávějí o konfliktu pamětníků s totalitní mocí, popisují vítězství i prohry. Dozvíte se o východní frontě, beznaději komunistických kriminálů nebo sovětském gulagu.

**Výstavu zasiláme ve formě tiskových dat k vytištění.  
Formát výstavy je B1 (700 × 1000 mm).**



## Audio

Výběr rozhlasových Příběhů 20. století a rozhlasových her, které vytvořily děti z Divadla Paměti národa.

**Technické požadavky:** PC nebo přehrávač audia, reproduktory

**Cena programu:** zdarma

### **Jiří Kolda**

Jiří Kolda pracoval na ministerstvu dopravy. Během okupace zde byl postřelen a kvůli zdlouhavému čekání na ošetření mu z incidentu zůstaly zdravotní problémy.

Autor: Scarlett Wilková

Stopáž: 46 minut

### **Eva Benešová**

Eva Benešová pochází z židovské rodiny. Se svou rodinou se musela skrývat před nacisty v nejrůznějších úkrytech. Utekli na Slovensko, kde je několikrát udali, a oni tak museli prchat dál. Po válce založila Eva Benešová sdružení Hidden Child určené pro lidi, kteří přežili holocaust a ukrývání během války.

Autor: Adam Drda

Stopáž: 45 minut

### **Josef Rossler**

Josef Rossler se vyučil zámečníkem. Stýkal se s českým hudebním undergroundem a následně za to byl zatčen StB. Přinutili ho podepsat spolupráci. Poté žil v ústraní a k hudbě se mohl vrátit až po roce 1989.

Autor: Adam Drda

Stopáž: 47 minut

### **Chana Malka**

S maminkou byla Chana Malka v roce 1942 deportována do Terezína a poté do Osvětimi. Po válce odjela do Palestiny, kde si našla manžela. V 60. letech se vrátila do Československa a přednášela tu o holocaustu.

Autor: Adam Drda

Stopáž: 45 minut

### **Michal Demjan**

Čechoslovák Michal Demjan jako mladík utekl do Sovětského svazu. Lepší život zde nenašel, obratem putoval do gulagu, odkud se dostal až po útoku Adolfa Hitlera na SSSR. V řadách československých jednotek utrpěl zranění, po válce pracoval jako dozorce ve věznici.

Autor: Mikuláš Kroupa

Stopáž: 48 minut

### **Bedřich Jiránek**

Do protektorátního vládního vojska vstoupil Bedřich Jiránek z ryze pragmatických důvodů. Byl odvelen do Itálie, dezertoval, přidal se k francouzským legiím a poté se účastnil i ofenzivy u Dunkerku. Nebojoval za vlastenecké ideje, chtěl jenom, jak sám říká, „naflákat frickům prdel“.

Autor: Mikuláš Kroupa

Stopáž: 48 minut

### **Sigmund Hladík**

V pražském Bazaru u medvěda desítky let leželo staré album plné fotografií kovbojů a výstřižky z německých novin. Příběh, který se za těmito „kovboji“ skrývá, vypráví velké drama ze sovětského gulagu v Akťubinsku a vede nás do bitev o Kyjev a Duklu na východní frontě 2. světové války.

Autor: Mikuláš Kroupa

Stopáž: 48 minut

### **Karel Pfeiffer**

Zámečnickému učni Karlu Pfeifferovi bylo patnáct let, když ho zatkla Státní bezpečnost. Vyslýchali ho čtyři policisté. Křičeli, ponižovali, nutili ho, aby přiznal, že s vychovatelem Karlem Wurmlem připravoval státní převrat. Vzrůstem malého chlapce sprostě uráželi, nadávali mu do esesáckého spratka.

Autor: Mikuláš Kroupa

Stopáž: 48 minut

### **Tomáš Sedláček**

Bojoval na západní i východní frontě, jako jeden z velitelů prošel s 2. paradesantní brigádou boji na Dukle a potom v Nízkých Tatrách. Po válce ho mučili komunističtí vyšetřovatelé a byl odsouzen na doživotí ve vykonstruovaném procesu.

Autor: Mikuláš Kroupa

Stopáž: 50 minut

### **Adolf Linka**

Adolf Linka byl technicky nadaný už od mládí. V roce 1941 byl povolán do Wehrmachtu, kde pracoval na vynálezu kruhové tkací turbíny. Po válce se dál věnoval svému vynálezu, byl ale zatčen StB a nakonec poslán do lágrů. Propuštěn byl až roku 1963. Poté emigroval do Německa, kde svůj vynález dokončil.

Autor: Lenka Faltýnková

Stopáž: 46 minut

### **Roman Cajthaml**

Poté, co se přestěhoval do Prahy, se Roman Cajthaml začal zajímat o pražský underground. Musel však na povinnou vojnu. Vyhnul se jí nástupem na náhradní vojenskou službu do ČKD. Byl ale převelen na pozici obsluhy pasivního radiolokátoru, a tak se rozhodl pro útěk. Ten se mu podařil. Protože se ale chtěl ještě setkat s bratrem, vysledovala ho nakonec StB. Odsoudili ho na dva roky do vězení.

Autor: Mikuláš Kroupa

Stopáž: 43 minut

### **Anna Tesařová-Koutná**

Anna Tesařová-Koutná byla členkou komunistické strany, po roce 1968 ale s manželem neprošli prověrkou. Po vyloučení ze strany začali přepisovat protikomunistické letáky a texty. Za to byli oba odsouzeni. Její manžel po propuštění z vězení zemřel, ona se později seznámila s chartistou Janem Tesařem, se kterým po nějaké době odešla do Francie.

Autor: Adam Drda

Stopáž: 49 minut



## **Jaroslav Lamr**

V roce 1971 nastoupil Jaroslav Lamr k Veřejné správě Federálního ministerstva vnitra, poté přestoupil k StB. Jeho úkolem bylo odhalovat cizí vyzvědače. Zklamán z toho, jak vypadala práce u Státní bezpečnosti, přestoupil roku 1984 k Veřejné bezpečnosti – přišlo mu, že větší smysl bude mít objasňování krádeží a dalších zločinů. Po roce 1989 prošel prověrkami a byl uznán způsobilým pro další práci v sektoru. Na vlastní žádost však od Veřejné bezpečnosti odešel a nastoupil do tehdy zřízeného Federálního úřadu na ochranu ústavy a demokracie. Jakožto bývalý člen StB si dlouho nemohl najít práci a zbylé roky do důchodu pracoval jako lesní dělník.

Autor: Mikuláš Kroupa

Stopáž: 46 minut

## **Jitka Malíková**

Studovala medicínu, ale studium nedokončila. Byla totiž členkou kolaborantské Katolické akce, a proto také byla dvakrát zatčena. Po druhém zatčení byla odsouzena za velezradu, trest si odpykala v pracovních táborech. Po propuštění na amnestii v roce 1960 dostudovala a až do penze pracovala v nemocnici na Karlově náměstí v Praze.

Autor: Adam Drda

Stopáž: 47 minut

## **Chnápkovi**

Silvestra Chnápková spolu se svým manželem podepsala Chartu 77. Společně také organizovali distribuci samizdatového časopisu Vokno. Scházeli se s dalšími členy v Nové Vísce, jejich prostory byly ale záhy vyvlastněny a většina redaktorů byla buďto zatčena, nebo emigrovala. Chnápkovi poté koupili mlýn v Osvračíně, vlastní ho dodnes.

Autor: Adam Drda, Kristýna Himmerová a Scarlett Wilková

Stopáž: 46 minut

## **František Suchý**

Otec Františka Suchého pracoval jako ředitel strašnického krematoria. Po únoru 1948 se zapojil do protikomunistických aktivit. Za to, že pomohl agentovi Koudelkovi, byl zatčen. Dostal 25 let vězení. Byl propuštěn v polovině trestu a poté pracoval jako konstruktér v Kovodílně.

Autor: Mikuláš Kroupa

Stopáž: 46 minut

## **Miloš Navrátil**

Po únoru 1948 přišla rodina Miloše Navrátila o všechny majetek, a tak přesídlila z Nového Města nad Metují do Mšena u Mělníka. V patnácti letech se Miloš ukryl v letadle na Kubu. Z letadla se dostal až během mezipřistání v provincii New Foundland, odkud mu nebyl povolen přesun zpátky do Československa. Mohl tu ale zůstat a studovat, žije tu dodnes.

Stopáž: Adam Drda

Stopáž: 47 minut

## **Helena Steblová**

Helena Steblová vyrůstala u adoptivních rodičů v Bystřici. Zažila polskou okupaci Těšínska a pomáhala zraněnému partyzánovi a dezertérovi z Wehrmachtu. Roku 1944 byla vězněna gestapem. Po výslechu ji deportovali do pracovních táborů. Po válce pracovala v Třineckých železárnách.

Autor: Mikuláš Kroupa

Stopáž: 46 minut

### ***Eva Erbenová***

Eva Erbenová pochází z asimilované židovské rodiny. Odmítla jet Wintonovým transportem a spolu se svou rodinou byla deportována do Terezína a následně do Osvětimi. Přežila jako jediná pochod smrti na konci války a skrývala se u rodiny Jahnových v Postřekově. Po válce si udělala kurz zdravotní sestry a v létě 1948 emigrovala s manželem do Izraele.

Autor: Adam Drda

Stopáž: 47 minut

### ***Helena Šidáková***

Helena Šidáková byla vyslýchána kvůli manželovi, který utekl za hranice. Její muž se na začátku roku 1949 vrátil a zorganizoval útěk celé rodiny i dalších. Ale akce byla prozrazena a Helenu uvěznil v klatovské věznici. Sice ji propustili, ale když jejího muže nenašli, zatkli ji a surově mučili. Její muž dostal doživotí, Helena dvacet let vězení. Prošla několika věznicemi a propuštěna byla až díky amnestii Antonína Zápotockého v roce 1955.

Autor: Mikuláš Kroupa a autorský tým žáků ZŠ Chmelnice pod pedagogickým vedením

Otýlie Pánkové

Stopáž: 48 minut

### ***Rogalem ke svobodě***

Rozhlasová hra mapuje osudy Josefa Hlavatého, který podnikl riskantní přelet do Rakouska na podomácku vyrobeném rogalu. Na zádech měl svého tříletého syna. Josef Hlavatý nechtěl žít v komunistickém systému, proto se v roce 1988 rozhodl utéct. Předstíral, že jede se synem na dovolenou na jižní Slovensko – trubky údajného stanu byly ve skutečnosti součástky rozloženého rogala. Jeho žena s dalším synem na ně měli čekat v Rakousku.

Nakonec se i přes komplikace Josef Hlavatý přes hranice dostal. Jejich neuvěřitelný příběh zpracovaly děti v rámci programu Divadlo Paměti národa.

Stopáž: 5 minut

### ***Životní příběh Hany Tvrské aneb hlavně myslet pozitivně!***

Rodina Hany Tvrské, rozené Weilové, vlastnila obchod. Ten ale židovská rodina po vzniku protektorátu ztratila. Roku 1942 je poslali transportem do Terezína a následně do Osvětimi.

Hana s maminkou přežily a dočkaly se osvobození anglickou armádou. Rozhlasovou hru inspirovanou životním příběhem Hany Tvrské nahrály děti z brněnského kroužku Divadla Paměti národa.

Stopáž: 9 minut